Народна банка на Република Северна Македонија

Упатство за користење на апликацијата

"Електронско известување во Дирекцијата за статистика"

за надворешни корисници

ВЕРЗИЈА 1.0

февруари 2020 година

СОДРЖИНА

СОДРЖИНА	.2
1 ВОВЕД	.3
1.1 Цел на документот	.3
1.2 Краток опис на Интернет апликацијата	.3
 1.3 Предуслови за користење на апликацијата (инсталација и приспособување на клиентските машини) 	.3
2 КОРИСТЕЊЕ НА АПЛИКАЦИЈАТА	.5
2.1 Можности	.5
2.2 Ограничувања	.5
2.3 Најава	.5
2.3.1. Иницијална регистрација	.6
2.3.2. Редовна најава во апликацијата	.8
2.4 Контрола на сертификатот	13

1 ВОВЕД

Упатството за користење на апликацијата "Електронско известување во Дирекцијата за статистика" е наменето за правните лица (известувачи) коишто имаат обврска да доставуваат податоци до Народната банка по електронски пат. Оваа апликација служи за регистрација, најавување и одржување на регистарот на известувачи од самите известувачи обврзани да известуваат.

1.1 Цел на документот

Целта на овој документ е да му го прикаже на корисникот деталниот опис на користење на апликацијата и сите нејзини функционалности.

1.2 Краток опис на интернет-апликацијата

Праќањето на податоците од страна на известувачите до Народната банка по електронски пат е овозможено преку интернет-апликација и таа дава можност корисникот брзо и едноставно да ги прати своите податоци директно во информацискиот систем на Народната банка. При внесувањето на овие податоци се контролира нивната исправност, така што на известувачот му е овозможен преглед на евентуалните грешки. Податоците ќе се сметаат за прифатени од страна на Народната банка само ако се математички и логички исправни и снимени во информацискиот систем на банката.

1.3 Предуслови за користење на апликацијата (инсталација и приспособување на клиентските машини)

За да може да се користи апликацијата, потребна е врска кон интернет, сертификат од овластен издавач и персонален компјутер, на кој треба се вградат следниве инсталации:

- оперативен систем "виндоус";
- интернет-пребарувач: Еџ, Хром, Фајарфокс или Опера.

Исто така, потребно е да се направат следниве приспособувања (еднократно):

 Инсталација на компонентата за дигитално потпишување "Nextsense XML Signing Component" – врската до оваа компонента се прикажува во

Корисничко упатство

ПРИСТАПИ НБРСМ СТ	× +			-		×
÷) → ♂ ✿	Ø	https://testportal.nbrm.mk/AP301_RepST/	… ⊠ ☆	111	E 8	\$ ≡
Електронско известување во Дирекција за статистика						
🏫 Почетна страна		Најавување				
🗎 Регистрација		Избор на сертификат				
	l					
		Hajasa				
		🗎 Документи				
		Документ 01 Документ 02				
		↓ Extension				
		Add XML extension.				
		C Native approximum				
		You should install the extension first.				

 Клиентска апликација "Nextsense client application" – Доколку е инсталирана компонентата за дигитално потпишување, тогаш се прикажува врската до клиентската апликацијата – "Download" (слика 2):

 	∮ ≡
Електронско известување во Дирекција за статистика Почетна страна Почетна страна Избор на сертификат	
 почетна страна Најавување В регистрација Избор на сертификат 	
Регистрација Избор на сертификат	
	Ŀ
	.:
Најава	
И Документи	
Документ 01	
Документ 02	
↓ Extension	
Extension is installed.	
Q Native application	
Download	

слика 2

- Сертификат "рут" на Народната банка инсталацијата на овој сертификат е објаснета во делот за активирање на портал-страницата на Народната банка;
- Инсталација на сертификат дигитален потпис.

2 КОРИСТЕЊЕ НА АПЛИКАЦИЈАТА

2.1 Можности

Корисникот може во секое време, од кој било персонален компјутер на кој се инсталирани наведените компоненти, да пристапи до апликацијата и да ја користи, управувајќи со активностите и функционалностите коишто му се достапни.

2.2 Ограничувања

Единствено ограничување е доколку интернет-врската од клиентската страна е бавна, со тоа и користењето на апликацијата може да биде забавено, но не и оневозможено.

2.3 Најава

Најавувањето во апликацијата се врши во два чекора, и тоа најава на порталот и најава во апликацијата. Најавата на порталот значи вклучување на корисникот во околината за работа на Народната банка. Откако корисникот успешно ќе пристапи во оваа околина, следи неговото најавување за работа со апликацијата.

За најавување во апликацијата, со цел тестирање, треба да се пристапи до порталот на Народната банка– https://testportal.nbrm.mk/ и потоа да се одбере линкот < Апликација **301. Електронско известување во Дирекцијата за статистика**> (слика 3), при што се појавува почетната форма (слика 4**Error! Reference source not found.**).

слика З

ПРИСТАПИ НБРСМ СТ ×	+	-	- 0	þ	×
← → C ☆ ▲ Not secure	testportal.nbrm.mk/AP301_RepST/	☆	<u>.</u>	Þ	:
Електронско известување во Дирекција за статистика					-
🏚 Почетна страна	Најавување				
😑 Регистрација	Избор на сертификат				
				1	
				L	
			-	//	
	Најава				
	🖹 Документи				
	Документ 01				
	Документ 02				
	↓ Extension				
	Extension is installed.				
	Native application				
	Native best is installed				
	Native host is unto date				
					+

слика 4

2.3.1. Првична регистрација

Ако корисникот се пријавува на апликацијата првпат, тогаш треба да се регистрира со одбирање на "Регистрација" (како на слика 5), при што се отвора формата прикажана на слика 6:

слика 5

За регистрација на нов корисник, се внесува матичниот број на фирмата (седум цифри) и лозинката (пин) која претходно ќе ја добиете од Дирекцијата за статистика, а потоа се одбира важечкиот сертификат кој понатаму ќе се користи при редовното најавување на апликацијата.

	:
	ī

слика 6

Сертификатот се одбира преку "избор на сертификат" (слика 7).

слика 7

Откога ќе го одберете сертификатот, се притиска на "регистрирај се", по што вашиот сертификат е евидентиран во базата на сертификати на кои им е дозволено внесување податоци за електронска достава (слика 8).

Корисничко упатство

Електронско исвестување во ДС × -			-		×
← → C ☆ ▲ Not secure di	is2012/AP301_RepST/RegisterUser		☆ 🛄	Θ	:
Електронско известување во Дирекција за статистика					
🏫 Почетна страна	Регистрација на нов корисник	<			
🗎 Регистрација	- Матичен Број	Лозинка			
	1111111				
	Избор на сертификат				
	Subject: E=@nbrm.mk, CN= Issuer: CN=NBRM Issuing CA, DC=nbrm, Email:@nbrm.mk Valid to: 03.03.2021 Thumbprint: Pff Регистрирај се	, OU=, OU=Direkcii, DC=nbrm, DC=gov, DC=mk		× II	

слика 8

Во долниот дел на екранот ќе добиете порака "Успешна регистрација Најава" (слика 9).

Електронско исвестување во ДС х	+		- 0
← → C ☆ ▲ Not secure	diiis2012/AP301_RepST/RegisterUser		☆ 🔠 \varTheta
Електронско известување во Дирекција за статистика			
🏫 Почетна страна	Регистрација на нов ко	рисник	
📃 Регистрација	Матичен Број	Лозинка	
	ЕМБ	Password	
	Избор на сертификат		
			<i>i</i>
	Регистрирај се		
	Успешна регистрација.Најава		×

2.3.2. Најава на апликацијата

За најавување на апликацијата, се одбира "Почетна странаница" и по избор на регистрираниот сертификат, известувачот од менито одбира "Најава" (слика 10):

Корисничко упатство

🔇 ПРИСТАПИ НБРСМ СТ 🛛 🗙 🕇			-	
← → C ☆ ▲ Not secure test	portal.nbrm.mk/AP301_RepST/		☆	
Електронско известување				
во Дирекција за статистика				
🏫 Почетна страна	Најавување			
🖽 Регистрација	Избор на сертификат			
			_	
	Најава			
	Постојат празни полиња и	ли не е избран сертификат.		>
Windows Security	×			
Certificate List				
Choose certificate for signing				
ImeEMBS PrezimeEMBS's	KIBS AD Skopje ID			
Issuer: KibsTrust Qualified	Certificate Services			
Valid From: 21.12.2017 to	21.12.2020			
Click here to view certifica	ate properties			
More choices				
ОК	Cancel			
	Native application		_	
		слика 10		

Откако успешно ќе се најави на апликацијата, се појавува формата како на слика 11.

О ПРИСТАПИ НБРСМ СТ ×	+	- 🗆 X
← → C ☆ ▲ Not secure	diiis2012/AP301_RepST/	☆ 🚨 🌾 :
Електронско известување во Дирекција за статистика	Најавен корисник: 💼 @л	-
🏫 Почетна страна	🗎 Документи	
🚔 Податоци за фирмата	Документ 01	
Известувачи	Документ 02	
	↓ Extension	
	Extension is installed.	
	Native application	
	Native host is installed.	
	Native host is up to date.	

слика 11

Со изборот на **"податоци за фирмата"** (во крајниот лев дел во менито) и со притискање на се отвора можност за внесување податоци за фирмата (организациската единица обврзана да известува). Во делот за "втор администратор" се внесува електронската адреса на дигиталниот сертификат на второто овластено лице од организациската единица обврзана да известува, кој освен одговорното лице во фирмата ќе може да администрира со податоците (да менува, да брише итн.) (слика12). Промените на податоците се прифаќаат со избор на или се одбиваат со избор на .

Електронско исвестување во ДС х	+		- 🗆 ×
← → C ☆ ▲ Not secure	diiis2012/AP301_RepST/company		🖈 🔛 \varTheta 🗄
Електронско известување во Дирекција за статистика	Најавен корисник: krstem@kibs.com.mk		=
Почетна страна	Податоци за фирмата матичен број на фирмата 111111 Назив на фирмата Назив Адреса на фирмата Адреса Име и презиме на одговорно лице Одговорно лице Име и презиме на лице за контакт Лице за контакт	Телефон на лице за контакт Телефон	
	Втор администратор Етпаil од дигитален сертификат етmail		
	Email од дигитален сертификат email		

Откако ќе се внесат податоците за фирмата обврзана да известува, од менито се одбира "Известувачи", како на сликата 13. Со тоа се отвора прозорец (маска) со избор на апликацијата за која ќе се известува. Се одбира апликацијата "ВС" за вложувањата од

странство (слика 13).

← → C 🛕 Not secure testportal.hbrm.mk/AP30_RepST/reporters						
👯 Apps 👩 Web Time&Space 🔇 AP30	1_RepST					
Електронско известување во Дирекција за статистика	Hajaвен корисник: GigovaS@nbrm.mk				Ð	
🏫 Почетна страна	Известувачи по апликации	-				
🚔 Податоци за фирмата	BC	нднп	КИПО			
🗳 Известувачи						
📀 🗶 🏉 🚞	🚳 💼 🖄 💁 🅥 🛷		EN 🍂 K 🖸 🥥 (• 🕲 🕕 🔢	07 PM 02.2020	

слика 13

По изборот на апликацијата "ВС" се отвора прозорец за избор на две можности "непосредно известување – известувачот известува сам за себе" или "посредно известување – известување преку овластен известувач" (слика 14).

Э Електронско исвестување во ДС х	+			>
← → C ☆ ▲ Not secure	diiis2012/AP301_RepST/rep	orters		☆ 🛄 🛛 😆
Електронско известување во Дирекција за статистика	Најавен корисник:	krstem@kibs.com.mk		Ð
🏫 Почетна страна	Известувач	и по апликации		
🐣 Полатоци за фирмата		3C	НДНП	КИПО
Известувачи	Апликација: В Непосредно и Посредно изви Листа на известу	ложување од странств звестување - известувачот н эстување - известување пре вачи	30 известува сам за себе ку овластен известувач	
	Email	Име Презиме	Тел	пефон

слика 14

Со избор на полето "Непосредно известување – известувачот известува сам за себе" се внесуваат податоците за електронската адреса од дигиталниот сертификат, името и презимето и телефонскиот број на лицето од организациската единица обврзана да известува. Податоците се внесуваат со избор на + (слика 14). Дозволено е внесување податоци само за две лица од фирмата обврзана да известува и кои ќе доставуваат податоци до Народната банка.

Електронско исвестување во ДС ×	+		-		>
← → C ☆ ▲ Not secure	diiis2012/AP301_RepST/reporters	☆		Θ	
Електронско известување во Дирекција за статистика	Најавен корисник: krstem@kibs.com.mk			Ð	
🚖 Почетна страна	Известувачи по апликации				
	вс нднп кипо				
🚊 Податоци за фирмата	Апликација: Вложување од странство				
🕰 Известувачи	 Непосредно известување - известувачот известува сам за себе 				
	• Посредно известување - известување преку овластен известувач				
	Матичен број на фирма известувач				
	ЕМБ				
	Назив на фирма известувач				
	Назив			4	
				-	
	Листа на известувачи				
	Email Име Презиме Телефон 🕇				
			ĺ	ĩ	

слика 15

Со избор на полето "Посредно известување – известување преку овластен известувач" се прави избор за внесување податоци во случај кога организациската единица овластила друга фирма да известува во нејзино име. Најпрво се внесуваат податоците за единствениот матичен број и називот на фирмата овластена да известува. Со избор на • се отвора можност да се внесат податоци за електронската адреса од дигиталниот сертификат, името и презимето и телефонскиот број на лицето од фирмата овластена да известува (слика 15 и слика 16). Може да се внесат повеќе овластени лица од фирмата овластена да известува.

Електронско исвестување во ДС ×	+			- 🗆 ×
← → C ☆ ▲ Not secure	diiis2012/AP301_Rep	ST/reporters		☆ 💾 🛛 🖰 🗄
Електронско известување во Лирекција за статистика	Најавен кори	nuur kretem@kihe.com.mk		=
🏫 Почетна страна	Извест	Податоци за известувач	×	
🚔 Податоци за фирмата	Апликац	Етлаї на известувач		КИПО
Известувачи		Email Име и презиме на известувач	_	
	• Посред	Име и презиме		
	Матичен б	Телефон на известувач		
	ЕМБ	Телефон		
	Назив на с			
	Назив			
		20077109114		
		сстурачи		
	Email	Име Презиме	Телефон	+
	~ ×			
a a second de la constant de la cons		Atrodoch Distancesza bizinatacija and is eksi zakuzinata dochrziten krzykinska podskana pokrazana i	计数据数据 音致体动怒 的复数形式	

слика 16

2.4 Контрола на сертификатот

Во прилог на ова упатство се дадени основните насоки за проверка на сертификатот. За инсталирање на вашиот сертификат обратете им се на овластените издавачи од каде е набавен сертификатот. Откако корисникот ќе го инсталира сертификатот, потребно е да направи проверка на неговата исправност.

За проверка на сертификати може да се користи компонентата за дигитално потпишување "Nextsense XML Signing Component" (слика 17):

Windows	Windows Security					
Certif	Certificate List					
Choose certificate for signing						
ImeEMBS PrezimeEMBS's KIBS AD Skopje ID						
[*]	Issuer: KibsTrust Qualified Certificate Services					
	Valid From: 21.12.2017 to 21.12.2020					
Click here to view certificate properties						
More choices						
	ОК	Cancel				
			_			

слика 17